

Camí Ral₅₁

Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons

Gener de 2021 número 51

Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons
Edita: Ajuntament de Copons, Àrea Municipal de Cultura
Àngel Guimerà, 8, 08289 Copons, Anoia, Tel. 938 090 000 Fax: 938 090 013
Correu electrònic: camiral@copons.cat
Disseny i maquetat: espaiGràfic, Igualada
Dipòsit legal: B-7571-96
Tiratge: 300 exemplars

Publicació periòdica

Imatge portada: Barraca de pedra seca **Foto:** Martina Muñoz Mercadal
Consell Editorial: Maria Gràcia Carreras Verdguer, Elisenda Mercadal Segura i Nùria Pons Torrents

Amb la col·laboració de Teresa Múnera Pascual i Martina Muñoz Mercadal

Sumari

- 3 Què s'està fent...
- 4 Un any d'incertesa i normes complicades
Ernest Lluch i Copons
- 5 Més democràcia
- 6 Nous i bolets
- 8 La festa major confinada
Suport emocional per joves
- 9 La Big Band enceta la tercera temporada
- 10 Campus esportiu
- 11 7è Concurs de Fotografia de Copons
- 12 Els divendres
- 13 Cursa dels nassos
- 14 La meteorologia
- 15 Informacions de l'associació Horts de Copons
- 16 Mort a les cunetes
45a Trobada de Bastoners de Catalunya
- 17 La Dolors de Cal Manset
Carta a tu, Dolors
- 18 Dolors Farrés: Jutgessa de pau de Copons
- 19 I tu què ens recomanes? Cristina Tomàs Vidal – Jordi Saumell Gassó
- 20 Resum de fets, activitats i actes de juliol a desembre de 2020
- 21 El pit-roig
- 22 El ruixat
- 23 Transports i telèfons d'interès

Encetem un nou any amb molts projectes per endavant i molta il·lusió, esperem que aquest any sigui molt millor i puguem retornar a la nostra vida habitual ben aviat.

Com vàreu poder comprovar, a finals de desembre vàreu rebre als vostres domicilis un butlletí amb un resum de les actuacions més rellevants que estem portant a terme des de l'Ajuntament. Esperem que hagi estat del vostre interès. D'aquesta manera espongem el Camí Ral i ampliem l'espai per a l'objectiu que es va constituir, que és de ser portaveu i butlletí d'opinió i expressió de tots els que vivim i estimem Copons.

Des de l'equip de govern volem un poble viu, actiu, amb espais de trobada, botigues, escola, bar... Els serveis reforcen la vida comunitària i la relació entre les persones que es generen en aquests espais. Avui dia ningú posa en dubte la tasca estratègica del comerç a l'hora de determinar les relacions entre les persones que poblen un territori, sense serveis som un poble sense futur, un embolcall molt bonic però sense contingut. Cal que protegim els emprenedors i les iniciatives de les persones emprenedores que reverteixen en el poble i li donen vida.

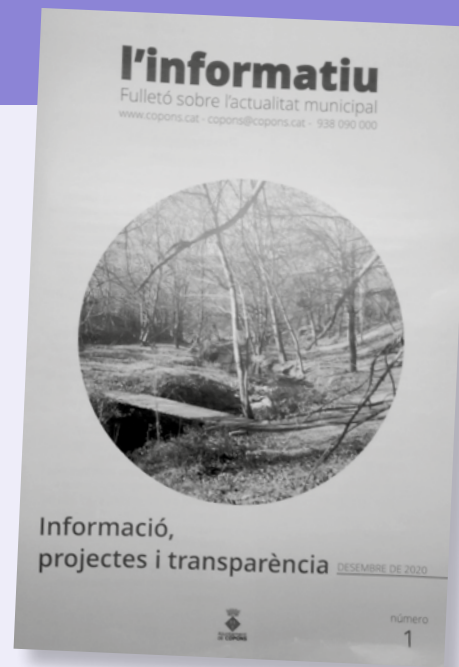
Aquest darrer mes de desembre haureu vist pel poble uns aparadors amb una mostra de productes fets per artesans del nostre entorn, també hi han intervingut artesans de Copons. Sovint no coneixem la seva feina però realitzen un treball extraordinari. Aquesta exposició ha estat fruit d'un treball conjunt dels Ajuntaments dels municipis de Sant Martí de Tous, La Llacuna, Copons i El Bruc amb l'objectiu de potenciar i posar en valor la feina dels artesans i oferir una alternativa de compra sostenible i local. Aquesta iniciativa s'inclou dins un altre projecte de cooperació que conformem aquests 4 municipis anomenat "Anoia en Transició - Artesania Anoia", un projecte innovador que fomenta i difon l'artesanía contemporània i treballa per potenciar el territori rural com a font de riquesa cultural, patrimonial i paisatgística i generador d'oportunitats i que ha de vincular els espais comercials buits que hi ha al municipi amb artesans que vulguin viure del seu ofici.

Els horts són una altra part del nostre poble que també pot ser generadora d'iniciatives emprenedores i de promoció del turisme. Estem treballant per posar en valor els horts i el seu producte estrella que és el tomàquet de Copons. Gràcies a la col·laboració de la Diputació hem encarregat un estudi a l'Associació Eixarcolant que inclou una anàlisi de les espècies i varietats emprades a fi efecte d'identificar les que puguin aportar singularitat i diferenciació al producte local, centrant els esforços en obtenir tots els coneixements tradicionals possibles en relació al tomàquet de Copons.

L'estudi determinarà quin és el potencial productiu dels horts, el seu grau d'utilització, el destí de la seva producció, l'existència d'excedents i incidirà en la capacitat d'ampliar la producció obtinguda en cas d'haver-hi la possibilitat de donar sortida als excedents generats. Per portar-ho a terme hem comptat amb la col·laboració dels nostres hortolans. Tota aquesta informació serà clau per determinar iniciatives emprenedores basades ens els productes hortícoles del municipi.

Cal que cuidem el poble i generem oportunitats, però això no ho podem fer si no tenim a l'abast les noves tecnologies. Els mesos de confinament han evidenciat la necessitat d'una connexió a internet estable ja sigui per seguir els estudis, fer teletreball o impulsar un negoci. La solució per tenir una connectivitat garantida passa per la instal·lació de fibra òptica.

L'empresa Iguana ja ha començat a treballar per desplegar la fibra òptica a Copons. Després d'uns mesos d'espera finalment s'ha pogut portar a

terme. La connectivitat és un potent instrument que també incideix en la cohesió territorial, la vertebració i la generació d'oportunitats al poble.

Per finalitzar volem informar-vos que Copons ja té nova jutgessa de pau. El ple municipal, reunit en sessió ordinària el passat mes de desembre, va escollir per la majoria dels vots a Susanna Guix, que agafarà el càrrec després que ens deixés l'entranyable Dolors Farrés el passat mes de setembre que mantenia la responsabilitat de jutgessa de pau del municipi des de feia 20 anys. Des d'aquí felicitem a la Susanna, a qui desitgem molta sort en el nou càrrec i li donem tot el suport.

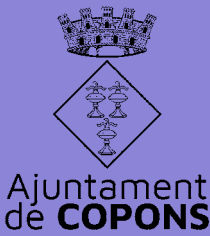
Enguany, donades les circumstàncies de la pandèmia que patim, potser no tindrem una Festa Major d'hivern com és habitual. Segur que vindran dies millors i tindrem la possibilitat de retrobar-nos tots ben aviat! Mentrestant cuideu-vos i sigueu responsables amb les mesures establertes!

Àlex, Xavi, Imma i Montse

Un any d'incertesa i normes complicades

Imma Lloró Torrents, Regidora de salut pública

Fa gairebé un any que es feia públic el primer cas de COVID-19 a Catalunya i a partir d'aquí els esdeveniments han anat succeint a un ritme trepidant. El 13 de març entrava en vigor el tancament perimetral de la Conca d'Òdena i la majoria de veïns i veïnes de Copons ens quedàvem a casa sense poder anar a treballar. En aquell moment no pensàvem que duraria tant, ni que hauríem d'estar vivint tant de temps entre la incertesa i la por a la malaltia i a estar pendants dels canvis i les restriccions en els hàbits de la nostra vida quotidiana.

Tot això ens ha portat a haver de crear noves normes i mesures que han generat algunes situacions curioses, de vegades contradictòries i en alguns casos gairebé impossibles de complir i/o sense massa sentit.

Des dels Ajuntaments no hem tingut competència normativa en la gestió de la pandèmia, pràcticament la nostra funció ha estat de vetllar pel seu compliment, informar i adaptar els serveis a la nova situació.

Els municipis petits com el nostre que no disposem de policia local tenim més dificultats a l'hora de controlar i vetllar perquè es compleixin les mesures establertes, per tant és molt important la implicació i el compromís dels veïns i veïnes. Des de l'Ajuntament hem fet l'esforç per adaptar aquestes noves mesures a tots els serveis i intentar que es puguin dur a terme amb seguretat. A més a més, hem procurat que la gent de Copons pogués continuar gaudint d'activitats esportives i culturals fent-les més segures en funció de la nova realitat. Vam obrir la piscina, vam donar facilitats perquè es pogués realitzar un campus esportiu, l'activitat de zumba, la microgimnàstica, hem donat suport a la Comissió de Festes

i a la Big Band, sempre però, procurant que es complissin les mesures del PROCICAT.

Algunes d'aquestes mesures imposades per la Generalitat no tenen massa sentit aplicades a la nostra realitat de poble petit i no han estat ben rebudes per alguns veïns/-es que han generat consultes i peticions a l'Ajuntament per tal que es canviés la situació. En alguns casos hem pogut trobar una solució o una alternativa que s'ajustés a la llei, però en altres casos no ha estat possible. Entenem que cadascú tenim els nostres interessos personals i no ens afecten igual les mateixes restriccions, però des de l'Ajuntament hem de vetllar per l'interès de la comunitat.

A Copons, de moment, no ens hem vist especialment afectats per la malaltia, hem tingut alguns casos aïllats però cap brot important i això ha fet que viure a Copons ens creï, a vegades, una falsa sensació de seguretat, de poble bombolla, que fa que algunes mesures perdin sentit. Però això no és real, ja que la realitat és que cadascú de nosaltres es relaciona per motius laborals, d'estudis i socials amb gent de fora del poble i això ens fa igualment vulnerables als contagis.

Prendre decisions en aquests moments no és gens fàcil, adaptar-se i aplicar les normes tampoc, i molt menys sense la vostra col·laboració i participació. Per sort, a Copons, els exemples de bon veïnatge i d'implicació i compromís són molts. Durant els primers mesos de la pandèmia, un grup de voluntaris i voluntàries va apadrinar a famílies i persones vulnerables, donant-los el suport necessari, fent la compra i cobrint les seves necessitats més bàsiques. La Comissió de Festes ha estat treballant molt durament per fer possible que poguéssim gaudir d'una Festa Major confinada i d'una gran Festa de Reis, de les més especials i entranyables. Tot això són exemples de treball voluntari i d'implicació que fan que el nostre poble sigui tan especial.

Us animem a continuar com fins ara i esperem que aquest any la situació millori i de mica en mica puguem tornar a la normalitat.

Apunts d'història

Ernest Lluch i Copons

Jaume Ortínez Vives

Ernest Lluch en una roda de premsa com a rector a la seu de la UIMP (Universitat Internacional Menéndez i Pelayo)

FUNDACIÓ ERNEST LLUCH www.fundacionernestlluch.org

Als vint anys de l'assassinat d'Ernest Lluch, els actes de record i homenatge van succeint-se al llarg de la geografia.

A 1 de desembre de 2020 i mentre escric això, tota la premsa estatal assenyala que fins i tot Bildu es va afegir ahir al seu reconeixement. Des de la modèstia d'aquestes pàgines del Camí Ral crec que és una obligació correspondre a la dedicació i estima que Ernest Lluch va tenir per Copons tota la seva vida. Tres anys abans de la seva mort, Ernest Lluch va dedicar a Copons la seva conferència sobre

els Negociants de Copons celebrada a l'ajuntament d'Igualada com a presentació del llibre de la Dra. Assumpta Muset Pons. Tot el rigor i la seriositat de Lluch no podien amagar el seu entusiasme pel tema, que es va desbordar en el col·loqui i en la conversa en acabar l'acte. Un tema, una història, que Ernest Lluch va conèixer de dues maneres: una, la documental, a través de l'estudi que n'havia realitzat el seu germà Enric Lluch; l'altra, la pròpia i dura

“La democràcia representativa o govern representatiu (depèn de la ideologia política pot canviar el nom) és un sistema de govern en què el poble delega la sobirania en autoritats triades de forma periòdica per mitjà d'eleccions lliures”. (Font: Viquipèdia)

“La democràcia no és altra cosa que un joc de majories i minories. Hi ha una regla del joc que és especialment rellevant perquè aquesta dinàmica de majories i minories sigui sostenible en el temps: les regles de protecció institucional dels drets de les minories. Perquè una minoria política accepti perdre avui a canvi de la possibilitat de guanyar demà cal que la minoria tingui garantits una sèrie de drets polítics. Si els drets de les minories no estan garantits, serà ingenu esperar que aquesta minoria accepti ser una minoria permanent. Però allò crucial que cal evitar és el perill que la majoria d'avui aprofiti el fet que avui governa per restar possibilitats de representació i actuació a les minories en un futur. La temptació de la majoria és el desig d'ampliar el poder que té avui”. (Font: Francesc Amat, Doctor en Ciència Política per la Universitat d'Oxford i investigador a l'IPERG-UB amb una Junior Leader Fellowship de La Caixa)

A Copons, la minoria no som els 3 regidors de JuntsxCopons, sinó totes les persones que ens van votar en l'exercici del dret democràtic d'escollir els seus representants. Però no només hi va haver vots per a JuntsxCopons. Us recordo els resultats:

ARA Copons 109 (52,9%); JxCopons 82 (39,8%); JxCatalunya 11 (5,3%); Blanc 3 (1,5%); Nuls 1 (0,5%)

És a dir, un 47,1% no va votar Ara Copons i la única forma de tenir-los en compte és tenir en compte els seus representants escollits democràticament i això no està passant. No ha passat, no passa ni volen que passi perquè no hi ha obert cap canal per al diàleg.

Guanyar unes eleccions no et legitima a ignorar a la minoria (vocalbe enganyós, ja que en aquest cas es gairebé la meitat dels vots). Òbviament poden ignorar aquesta minoria i ho fan, ja que els vots sempre són 4 a 3. Però és ètic? És legítim? És veritablement democràtic?

Una mostra més d'aquesta actitud poc democràtica és la publicació de “L'informatiu”, un butlletí a tot color publicat i finançat per l'Ajuntament de Copons en el que només hi publica l'equip de govern (ARA Copons) i no dona espai a l'oposició -que hi té tot el dret ja que el butlletí es paga amb fons públics. Una publicació d'autobombo on no és possible la transparència (tant citada...), ja que no hi ha cap control públic de les informacions publicades. Cal un altre butlletí després de més de 25 anys de Camí Ral? Els diners per pagar “L'informatiu” sortiran del Camí Ral? “L'informatiu” neix amb la intenció de substituir el Camí Ral?

Un autobombo a base de projectes heretats de la legislatura anterior: escola, habitatges socials, estació meteorològica, aigua a les Vinyes, administració electrònica, etc. S'ha reformat el consultori -no sabem què ha costat- però s'han perdut hores d'atenció. Es recuperaran les hores d'atenció anterior a la covid-19? Ens preguntem, quins són els projectes de futur del govern municipal? Què passa amb el POUM -el futur de Copons- que no n'han parlat mai? Què passa amb la transparència? I parlant de transparència, encara no hem vist publicada la liquidació del 2019, que segons se'ns va informar en el ple, va donar un resultat negatiu: -12.000 €. Tampoc se'ns informa del que ha costat la piscina enguany, ni del cost/estalvi que suposarà el canvi de model de recollida porta a porta. És a dir, no s'ha publicat el resultat de la gestió d'un any mig: ni la situació econòmica ni els projectes de futur que tant es van pregonar. És molt decebedor que aquells que s'erigien en els “salvadors” de Copons se n'estiguin aprofitant personalment, no tinguin projectes de futur i l'opacitat sigui la constant de les seves decisions.

Més democràcia, si us plau!

Bones festes!

Grup municipal Junts per Copons

vivència de qui ha estat venedor a les províncies d'Espanya quan els “viatjants” encara no disposaven de cotxe propi i portaven, de tren en tren o en autobusos impracticables, tot el mostrar i les pròpies pertinences en maletes. Setmanes llargues d'absència per fer uns diners i poder seguir estudiant. Ja molt i molt més cap aquí i des del seu enorme prestigi i coneguda bonhomia, va arribar a conèixer els descendents d'aquells coponencs

arrelats a Donostia. L'obra dels coponencs a San Sebastián, visible encara en els principals edificis i barris, és per escriure una novel·la amb tots els ingredients i tots els gèneres. Als inicis de Catalunya Ràdio i sobretot en les converses matinals amb Josep Cuní, va desgranar abundantament el tema de Copons. Li agradava anar a Copons i aprofitar per dinar als restaurants propers. Especialment al restaurant de Segur (Veciana), ben enlairat, des

d'on volia intuir el primer tram del llarg itinerari d'aquells esforçats traginers que esdevindrien, poc a poc, acabats comerciants i veurien com alguns dels seus fills i nets arribarien a ser alcaldes de les ciutats de destí.

Ara, vint anys després, des de Copons resseguim agraïts la trajectòria intel·ligent i valenta d'Ernest Lluch i Martín. 🌸

Nous i bolets

Montserrat Galí Segués

A la masia de començament del segle passat començava la tardor, el dia s’escurçava de mica en mica i ja venia de gust abrigar-se una miqueta. El diumenge tota la família va baixar al poble per anar a missa i fer alguna compra. En sortir de l’església es van trobar amb els senyors Boix. Se saludaren i feren petar la xerrada.

Tot d'una el Sr. Boix preguntà a l'avi:
—Com van els bolets? —i aquest li respongué:
—Diuen que en comencen a sortir, però fa falta una mica més de pluja.
—Podríem fer una buscada de bolets conjunta! Què us sembla? —digué el Sr. Boix, que ara viu a Barcelona i els de la masia li cuiden les terres. Ell ja sap que l'avi de la masia és un bon boletaire i que coneix moltes llenegueres i racons amb bolets assegurats. Tots dos eren de la mateixa edat i s’apreciaven. La seva dona intervingué molt ràpida:
—Ai sí, quina il·lusió! Fa molts anys que no anem a buscar bolets. Què us sembla el dissabte vinent?
—D’acord —respongué l'avi. —Si tenim sort i aquest començament de setmana plou una micarrona, potser en trobarem.
—I si no ens veurem una estona. Sabeu què? Jo portaré botifarres per fer a la brasa i així si trobem bolets ja ens els podrem menjar —digué la Sra. Boix. L'àvia hi estigué d'acord i va continuar el menú:
—Nosaltres farem una bona amanida i uns quants cigronets. Així arrodonirem l'àpat.
—I sí, el dilluns va ploure. Una bona pluja que va fer bon servei als boletaires. El dissabte, ben d'hora, es van trobar a la masia carregats de cistells. També van pujar els fills dels Boix i la neta, la Roser. En Roc, en veure la Roser, no sabia què fer: pentinar-se, canviar-se la camisa, saludar-la... Però no tingué temps de fer res, l'avi començà a organitzar la boletada:
—Els joves aneu al bosc del costat dels camps dels Boix. És més lluny i més costerut, però vosaltres ja teniu bones comes. Nosaltres anirem al bosc de la Boïga, que és més planer. Miquel, tu ves a fer una ullada a les llenegueres de dalt i tu Roc mira les altres. Ja recordeu on són?
—Sí avi, les recordem bé. Segur que tornem amb

Nous verdes amb pello

el cistell ple! —respongué en Roc. Prengueren els cistells i marxaren cada grup al seu bosc. Al passar per la Vinya Llarga anaren a mirar els dos noguers que hi havia. Ja començava a ser temps de collir nous. Quan la Roser les veié digué:
—Quines nous més estranyes! Quin tipus de nous són aquestes? —i en Miquel contestà:
—Són nous, nous. Les de tota la vida! —però la Roser no ho entenia i va afegir:
—Jo no n'he vist ni menjat mai d'aquestes nous!
—en Roc va entendre el que passava i va estirar-se fins aconseguir agafar una nou. La va ensenyar a la Roser.
—Mira, això és una nou normal i com totes les nous, neix protegida dins del pello. Quan estan madures es comencen a esberlar i a dins hi ha la nou —prengué el ganivet que portava al sarró i va forçar l'obertura del pello. Va prendre la nou i li va ensenyar. Ella la volia agafar, però ell ho va evitar: —No! No l'agafis que tenyeix! Aquest suc verdós, el suc de la nou, serveix per tenyir fusta. Si et taques les mans et quedaran fosques i no et marxarà en molts dies. Trencaren la nou. Ja estava plena i en tastaren una mica cadascú.
—D'aquí a una o dues setmanes potser ja s'obriran i les podrem collir.

Arribaren al bosc i els dos germans es van separar. La Roser es quedà amb en Roc. Ella no havia anat mai a buscar bolets i no en coneixia cap, tot ho volia collir:
—Mira, ja n'he trobat uns de blancs.
—Deixa'ls que aquests no són bons, són “pets de llop”. Però veus, aquells d'allà sí que són bons, són pinetells o “groguijos”. Els pots agafar.
—I aquest, que és bo? —preguntà ella.
—Sí, és un pebràs. Si són vells piquen una mica, però aquest és prou tendre. I aquell una mica vermell d'allà és una lloira. Ja la pots agafar.
Amb les llenegueres van tenir sort regular, encara no hi havia una gran florida. Mica en mica anaren omplint el cistell: rovellons, llenegues, pinetells o “groguijos”, peus de rata, potes de perdiu, llores, carlets rossos... En Roc feia d'amfitrió. Es notava que ella no estava acostumada a córrer pel bosc, però ell pensava: “Tampoc és una figaflor!” Encara recordava el dia que la Roser va anar a mesurar a l'era i com ell ho va viure amb gran emoció. Una emoció que li durà dies.
De tornada a casa van fer una exposició de cistells. No es podia proclamar cap campió, però entre tots van fer una bona boletada. Agafaren les llenegues i els rovellons per fer a la brasa.

Cistell amb rovellons, llenegues i barreja

”Octubre arribat, nous i magranes han madurat”

Dinaren a l'eixida, ja que feia un bon dia i la parra hi donava una ombra vacil·lant. Quin dinar més animat! Tothom xerrava i tot era bo: l'amanida, els cigrons, les botifarres, els bolets i el mató que havia portat l'àvia Dolors, que també es va afegir a la boletada. Després d'una bona sobretaula amb cafè, ratafia i galetes de la mare de la Roser, els Boix van marxar. No van voler emportar-se bolets. La Sra. Boix digué:

—*De cap de les maneres! Us mobilitzem a tota la família i a més a més marxarem carregats! No, no! Ara, us he de dir que he passat molt bon dia. L'any vinent ho hem de repetir.*

—*Sí, ho repetirem, ha estat un dia magnífic!* — anaven assentint tots.

A la tarda, a la cuina de la masia hi havia feina. Triar els bolets i fer-ne conserva. Primer l'àvia va mirar que tots fossin bons i tot seguit es van posar a netejar-los. Per sort estaven poc corcats. Amb tots els tipus de bolets que havien collit els va quedar una bona “barreja”.

—*Ja me'ls imagino acompanyant un bon conill!*

—Digué el pare en veure les dues plates plenes de bolets nets i tallats. I en Miquel va dir amb cara d'amoïnat:

—*De fredolics no n'hem trobat... No podem fer sopa...* —la mare li explicà:

—*Els fredolics surten més tard, quan fa més fred, ja ho diu el seu nom: fredolics!*

—*A caram, potser porten bufanda i guants si són tan fredolics. I ara què en fareu de tots aquests bolets?*

—*Fer la conserva. Apa Miquel, porta'ns els pots de vidre del rebost, els dos grans* —contestà la mare.

Col·locaren els bolets nets a les gerres, ben posats, apretadets, que tapessin el cul de la gerra i els cobriren de sal. A continuació van fer noves capes de bolets alternant-les amb capes de sal, taparen la gerra i la portaren al rebost.

Omplint la gerra de bolets amb sal

Al cap d'una setmana, l'àvia, que sempre tenia ganes de llenegues, va demanar a l'avi si aniria a buscar-ne més. L'avi li va dir:

—*Ja veig que vols acabar d'omplir les gerres dels bolets en sal. Ja hi aniré.* —Els bolets posats en sal feien un suc i anaven posant-se més apretadets i més disminuïts dins la gerra, deixant espai buit a la part superior que es podia reomplir.

Al cap d'un parell de dies se n'hi va anar. En collí un cistell, junt amb una mica de barreja. L'àvia, en veure el cistell ple, va exclamar:

—*Quin marit que tinc! Tens ulls de fura pels bolets! Que bonics que són!* —Un cop nets tallà algunes llenegues a làmines i les va anar estenent sobre el canyís d'eixugar les figues i el pujà a la part ventilada de les golfes perquè s'assequessin. Les olorà profundament: feien una olor de bolet però afruitada. Tota plena d'aquella bona olor va tornar a la cuina molt satisfeta. Allà va tornar a posar capes de bolets i sal a les gerres.

La setmana següent, el pare i el Roc, quan anaven a llaurar els camps del Sr. Boix, passaren prop dels noguers i veieren que les nous estaven bastant clivellades.

—*Arriba el dia de collir nous! Com més clivellades millor, més seques no ens deixaran els dits tan negres* —digué el pare. —*Dissabte podem pujar a collir-les!*

Quan ho explicaren a taula la mare digué:

—*Amb mi no hi compteu, l'any passat vaig quedar amb els dits ben negres i no em va marxar fins al cap de dues setmanes.*

—*Si hi aneu amb el carro jo vindré a collir nous* —va intervenir l'àvia. —*”Octubre arribat, nous i magranes han madurat”, de petita era de les feines que més m'agradaven.*

—*El que a tu t'agrada àvia són les nous!* —digué en Miquel fent broma.

Després d'esmorzar, el dissabte, agafaren

cabassos i amb el carro s'arribaren fins als noguers. Algunes ja eren a terra, però la major part encara eren dalt de l'arbre amb el pelló mig esberlat. En Roc i el pare anaven batent les nous amb vares llargues. Els avis i en Miquel collien totes les nous un cop batudes. Calia obrir-ne alguna que encara era closa dins el pelló verd. En Miquel ho provava de fer amb les mans i cada cop les tenia més empastifades de suc de nou. L'avi li va ensenyar com ho havia de fer:

—*Mira Miquel: fes lliscar el peu per sobre la nou, arrossegant-la una mica per terra i així el pelló es desprèn fàcilment i no quedaràs tan negre!* En Miquel ho va aprendre ràpidament.

Trobaven alguna nou amb un bon forat, els esquirols havien fet festa major! Rosegaven la closca amb les seves dents i amb paciència buidaven l'interior. Si alguna, a mig menjar-la, els havia caigut a terra, ara eren les formigues les que aprofitaven el que en quedava. Ompliren quatre cabassos, plens fins dalt. A l'arribar a la masia els van ensenyar a la mare, els van pujar a les golfes i van estendre les nous perquè s'assequessin del tot.

Tot d'un plegat en Miquel va baixar de les golfes, com si hagués vist el llop. Anà a la cuina i preguntà a la mare:

—*Mare, que fareu coca de nous el dia del meu aniversari?*

—*Sí. És veritat Miquel, ja s'acosta el teu aniversari!*

—*I també en menjarem amb mel i mató?*

—*Sí, que estan boníssimes! Ets un llaminer Miquel!* —contestà la mare satisfeta de veure la vitalitat del seu fill petit que anava fent-se gran.

El meu agraïment a en Jaume Gudayol, bon pagès i boletaire.🌸

La festa major confinada

Ricard Ribera Llorens

Suposo que no us sorprendrà si us dic que la Festa Major de l'estiu passat va ser una celebració ben diferent. La Comissió de Festes portàvem dos anys organitzant-la i a la tercera la vam haver de repensar de cap a cap. Com les vides de tots els veïns i veïnes, la nostra festa gran va estar marcada per la pandèmia i això va suposar tot un repte per a nosaltres. Si ho mirem amb perspectiva podem dir-vos que estem molt contents del resultat, vam aconseguir organitzar activitats perquè tothom pogués passar bones estones de forma segura, tenir un estiu més alegre i continuar fent poble.

Això va compensar amb escreix tots els esforços, més encara quan vèiem que la gent que en participava marxava amb un somriure i ens donava les gràcies.

Després de molts dubtes, d'estar al cas de les recomanacions de la Generalitat i de gairebé convertir-nos en experts en la normativa; de passar nervis i capficar-nos cada vegada que un poble proper cancel·lava la seva festa major; de llargues reunions per videoconferència o a l'aire lliure i que el grup de WhatsApp de la junta tragués fum durant dies i setmanes; de respirar una mica més tranquils quan vèiem que altres municipis eren valents i tiraven endavant (la Festa Major de Manresa, el Festival de música de Penelles i les festes de tants d'altres pobles i ciutats que ens van ajudar a agafar confiança), vam prendre una decisió. Vam arribar al convenciment que havíem de mantenir la Festa, trencar-nos la closca per buscar la manera de fer-la segura i donar una alegria a les veïnes i veïns de Copons.

Aquesta vegada les circumstàncies no ens permetien grans actes, no vam poder fer el ball ni la nit jove, entre d'altres. En canvi, vam apostar per activitats de petit format perquè fos més senzill de controlar i les vam repartir en 4 setmanes diferents per espaiar els actes i amenitzar una mica els caps de setmana de juliol i agost. S'acostava el primer dia i calia preparar l'espai, els que ens vau poder veure prenent mesures de la plaça amb una cinta mètrica massa curta o pintant parcel·les a terra segur que se us va escapar un somriure d'amagat, el panorama no era per menys. Esbufegant amb la mascareta, ajupits fent línies amb guixos de colors com quan érem petits (tot i que segur que llavors no notàvem els quilos ni ens sortia el cul en abaixar-se els pantalons) o maleint a

crits l'exèrcit de mosquits que ens perseguia, també vam riure.

Va arribar el 25 de juliol i ho teníem tot a punt, les cadires i taules ben desinfectades i col·locades a cada parcel·la segons la gent que hi cabia, el circuit d'entrada i de sortida ben marcat amb cinta, el bar a punt dins de la carnisseria, l'ordinador amb la bateria plena per anotar qui entrava a la plaça, el gel hidroalcohòlic... I el termòmetre? On era el termòmetre? La imatge de la Conxita corrent pel carrer Àngel Guimerà amb el termòmetre quan ja era hora de començar també valdria per un somriure. Aquell primer dia no va haver-hi molta assistència però ens va servir per demostrar-nos que estava ben organitzat, per veure si sabíem servir les begudes a la taula com si fós-sim cambrers de debò (alguna cervesa va caure a terra, però no li digueu a ningú), per provar per primer cop si era pràctic cobrar amb targeta i per riure i cantar al ritme de Tremenda Farra (aquest jove són una canya, van aconseguir que féssim coreografies dins de la parcel·la i fins i tot ens van cantar una nadala ben animada).

Les diferents actuacions anaven passant i els balcons de la plaça s'omplien com si fossin llotges presidencials. La iaia Maria lluïa la seva millor bata (i deixava canviar-se els artistes a l'entrada de casa!), l'Antonietta i la Patronilla de

Punt Jove

Marina Duocastella Sala, Tècnica de Joventut

Suport emocional per joves

Tal i com vam exposar en el passat Camí Ral, des de joventut les activitats presencials han seguit aturades des del mes de març. El coronavirus ha portat a tothom a una situació excepcional, temps de confinament, de poques activitats socials i per tant molt temps per estar amb un mateix. Aquest fet pot provocar situacions emocionals extremes, és per això que a partir de la campanya dels "Dilluns emocionals", passat l'estiu es va engegar La Consulta Jove, un espai d'escolta totalment anònim i gratuït on els i les joves

que ho necessitin poden exposar les seves angoixes, problemes i necessitats. Per a poder-s'hi posar en contacte cal fer un WhatsApp al 621 25 17 32. És un projecte impulsat des del Departament de Joventut del Consell Comarcal i en el que els i les joves de Copons poden participar.

Des de Joventut desitgem que aquest final d'any es pugui portar de la millor manera possible tot i les condicions. Molts ànims per tothom! ✨

Cal Sant Guim eren públic fidel darrere l'escenari i al balcó de Cal Manset sempre hi havia la Dolors. L'Edu Mutante, l'humorista, no va tenir manies en descriure el públic de la plaça perquè ens féssim un bon fart de riure: va convertir el Guix en Alcalde, va descobrir la reina Leticia en un balcó de Cal Poldo i ens va explicar que el grup de dones caminadores que venien a cada acte eren "les narcos de Copons".

Les "narcos" no eren les úniques que venien a cada actuació, n'hi havia d'altres que gairebé tenien taula fixa, com la Montse i el Maure i a més, teníem públic molt diferent, com per exemple els turistes que passaven uns dies a Copons al pis turístic de la plaça, el jovent que va venir a Tremenda Farra o al concert de la Lluna Plena o la canalla que van venir encuriosits a escoltar els O-Sticks perquè hi cantava la Francina, la seva infermera. Els més petits també van poder gaudir d'una activitat pensada per ells i les seves famílies, va ser impressionant com en Jaume Barri va fer saltar i ballar a tothom dins de la seva parcel·la. Una de les activitats que va tenir molt èxit, a més de l'actuació infantil i la Lluna Plena, va ser l'espectacle de màgia, l'Isaac Jurado ens va deixar bocabadats amb els seus trucs i també ens va arrancar unes quantes rialles (a més d'aconseguir que l'Anna Batlle i jo féssim una mica el ridícul dalt de l'escenari).

Potser podria acabar l'article sobre la Festa Major recordant el concert de música catalana que tant va agradar a tots els assistents o els mocadors onejant a la plaça mentre el grup d'havaneres tocava *La Vella Lola*. Però prefereixo quedar-me amb el regust dolcet del rom cremat i com els veïns de la plaça ens el demanaven des del balcó i baixaven contents a buscar-lo a la porta de casa. 🌸

La Big Band enceta la tercera temporada

Jordi Closa Franquet

El passat mes d'octubre es va iniciar el tercer curs de la Big Band de Copons, agrupació musical formada per una quinzena de músics de Copons.

Han estat uns mesos difícils des del passat mes de març, quan la pandèmia ens va fer suspendre els assajos presencials i continuar el projecte d'una forma virtual, a través de les videoconferències i trobades telemàtiques. Tot i així, gràcies a la implicació de tota la gent que en formem part, vam continuar fins a reiniciar, aquest octubre, la tercera temporada i les trobades presencials.

Als pocs dies de començar, però, ja ens vàrem veure obligats a dividir el grup en dos per tal de complir amb les normatives de la covid-19. Un altre entrebanc que no ha fet defallir l'energia i les ganes de tirar endavant.

L'objectiu d'aquest curs és realitzar la gravació d'un CD en un estudi professional i aprendre i veure com funciona tot el procés d'elaboració d'un disc, des de l'elecció dels temes, els assajos per anar modulant i construint una cançó, veure el funcionament de l'estudi de gravació i com es fa l'enregistrament de cadascun dels temes. Un aprenentatge que serà un premi als quasi tres anys que portem treballant i disfrutant de la música. Tot això, està clar, sempre que el maleït virus ens ho deixi fer... Esperem que sí.

M'agradaria agrair a tots els components de la Big Band Copons el seu esforç i compromís per tirar endavant. No és gens fàcil, cal molta implicació i de vegades fer un esforç molt important per assistir als assajos els divendres al vespre, quan, ja ho sabem, estem cansadíssims d'una llarga setmana d'estudi o treball. El treball engrescador d'en Giuseppe i en Carles, els dos directors, és una de les claus que ens dona aquesta energia extra que ni la covid-19 ens ha pogut prendre.

Mil gràcies «bigbanerus»! 🌸

Cem puc contactar-hi?

PRESENCIALMENT (Cal demanar cita prèvia)

- MATINS >> Dimecres / Divendres >> 9 a 13h
- TARDES >> Dilluns / Dimarts / Dijous >> 16 a 19h

a l'Oficina Jove de l'Anoia (Pç. Sant Miquel, 5 Igualada)
o també ens desplaçem fins al teu municipi!

PER CORREU ELECTRÒNIC a
laconsultajove@anoiajove.cat

TRUCADA o WHATSAPP
al 621 251 732

La Consulta Jove
#SalutEmocional

Campus esportiu

Organitzadors del Campus Esportiu Copons

El Campus Esportiu Copons ha estat una idea sorgida fa uns quants anys per en Roc Sala i en Pol Jato, arran de que en un poble com Copons creiem que era necessari l'existència d'un casal, ja que molts nens i nenes havien de desplaçar-se fora del municipi per realitzar activitats lúdiques. Finalment, a partir del primer confinament, al mes de març, se'ns planta davant la possibilitat de poder treballar en un futur projecte, tot i els possibles entrebancs que podia comportar la pandèmia.

Per què un campus esportiu?

L'objectiu ha estat fomentar l'activitat física i l'esport als nens i nenes a partir d'activitats lúdiques i esportives que despertessin la seva diversió. També ha influït directament el fet que nosaltres estem formats i ens motiva l'educació esportiva.

Quin i com ha estat el procés de creació del campus?

Durant el confinament vam començar a reunir-nos via videoconferències i anàvem avançant

el projecte per així poder presentar-lo a l'Ajuntament i poder fer-lo realitat, al mateix temps que vam començar a tirar endavant les preinscripcions via online, per així començar a donar-nos a conèixer i estudiar si podria ser viable. Va ser un procés llarg i difícil, ja que a conseqüència de la situació que vivíem no sabíem el que passaria al futur, però al mateix temps bonic per les ganes que teníem i la resposta que rebíem per part de les famílies.

Com us heu organitzat?

L'organització que hem dut a terme ha estat provocada per la situació, ja que ens hem hagut d'adaptar a les normes de seguretat, fent així grups menys nombrosos i adaptant els espais, les activitats i el material per a la seguretat dels nens i nenes i dels monitors. Vam arribar a tenir molts grups durant les sis setmanes que vam realitzar el campus, la qual cosa ens va impulsar a necessitar més monitors dels previstos, cosa que ens enorgulleix. En l'àmbit d'organització una cosa que ens va ajudar molt va ser tenir una primera presa de contacte amb les famílies a través d'una reunió informativa. Durant el campus, que es va dividir en sis setmanes, quatre el mes de juliol i dues el mes de setembre, es van dur a terme activitats esportives, lúdiques i creatives durant els matins de les diferents setmanes esmentades anteriorment, dins l'horari de 9 a 13h, donant l'opció a realitzar serveis com l'acollida matinal, de 8 a 9h, el

menjador, de 13 a 15h i l'estada a la tarda, de 15 a 17h, aquesta última enfocada a realitzar activitats escolars.

Com ha estat l'experiència?

Com a organitzadors, pensem que ha estat una sensació única poder realitzar el campus després de tants mesos de treball i poder veure'ns educant en la nostra passió i en el mateix lloc on hem crescut, a la vegada que veiem als nens i nenes gaudir d'un estiu diferent gràcies a les nostres activitats. També ens ha fet sentir orgullosos la motivació i la bona relació existent entre monitors i participants. El feedback rebut de l'experiència, tant dels nens i nenes com de les famílies, ha estat la millor recompensa que ens hem pogut endur de la primera etapa del Campus Esportiu Copons, que ens ha fet sentir orgullosos i motivats per a properes edicions. De part dels nens i nenes hem rebut un feedback diari que ens ha fet gaudir de l'experiència com si fóssim nosaltres mateixos els que estàvem duent a terme les activitats. Vam crear grups de convivència molt agradables, dels quals tots els monitors n'estem orgullosos. Per últim, volem agrair a totes les famílies que han confiat en nosaltres en la nostra primera etapa i en un any tan complicat. Gràcies a la resposta rebuda ja estem preparant properes edicions que esperem poder compartir amb tots vosaltres pròximament. 🌸

7è Concurs de Fotografia de Copons

Les vistes des de casa teva

En aquesta edició del concurs hi han participat un total de 14 fotografies.

L'Èric Alcoberro, jove del municipi aficionat a la fotografia, ha fet de jurat i el veredict s'ha publicat el 12 de novembre a la web de l'Ajuntament de Copons.

Felicitats als guanyadors i gràcies per participar al 7è concurs de fotografia de Copons, aquest any amb el lema "Les vistes des de casa teva". 🌸

La natura no es confina, Àngel Gonzalo

Vida de gat, Rut Vilumara

El sud, Montserrat Galí

1r Premi

Capvespre a Copons, Paula Rubiralta

2n Premi

Recuperant Sant Magí, Àngel Gonzalo

Nodrint, Paula Rubiralta

La vigilància, Mar Vilumara

3r Premi

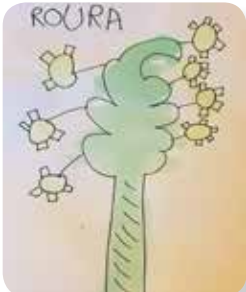
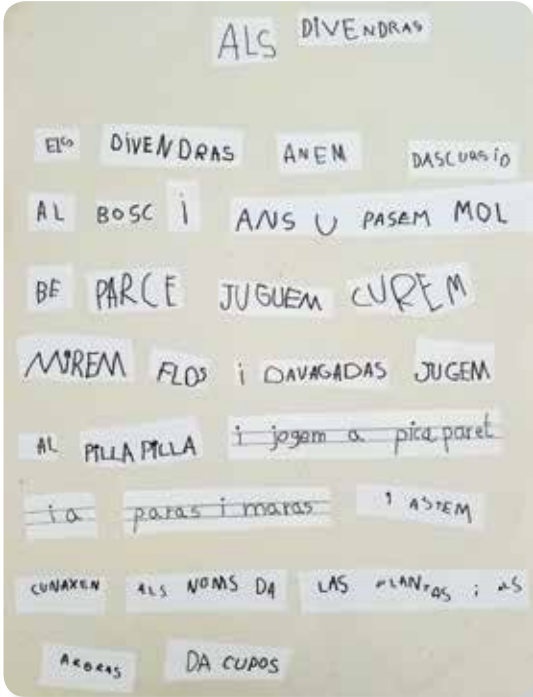
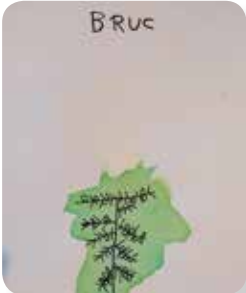
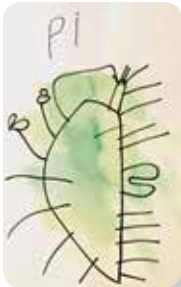
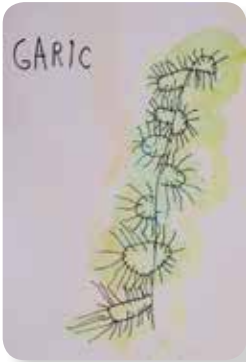
Entreteniments del confinament, Mar Vilumara

Els divendres

Classe dels petits

Les nenes i els nens de 3, 4, 5 i 6 anys tots els divendres sortim a fer una excursió pels voltants de Copons.

Elles mateixes us ho expliquen.

Cursa dels nassos

Classe Mininis. Grup de mitjans (2n-3r primària)

La classe del grup de mitjans, Mininis, estem realitzant el projecte de la cursa dels nassos de Copons.

En aquest projecte hem hagut de calcular les dimensions del camp de futbol, espai on habilitarem el circuit de la cursa, i ho hem fet de dues formes ben diferents per tal de comprovar els resultats. Primer de tot, ens vam mesurar cada persona de la classe. Un cop teníem les mesures ens vam estirar al terra del camp de futbol per conèixer la seva llargada. Vam arribar-nos a moure fins a 7 vegades per completar el camp. Després ho vam comprovar mesurant-ho amb cintes mètriques. Ambdós resultats ens van donar 97m de llargada.

Així, un cop hem tingut les mesures, ens hem enfocat a la creació dels cartells de difusió i els dorsals, ja que aquesta cursa la realitzarem tota l'escola, des d'infantil fins a 6è de primària, el dilluns 21 de desembre de 2020 al camp de futbol i serà oberta a tothom que vulgui participar-hi des del dia 22 de desembre de 2020 fins el 8 de gener de 2021.

Aquest projecte està emmarcat en la importància de mantenir un estil de vida actiu i una alimentació saludable per tal de fer front a les malalties, com és la covid-19. Així doncs, li hem volgut donar aquest valor solidari per recaptar diners per la Marató de TV3, destinada aquest any a la investigació de la covid-19. És per això que, per aconseguir aquests diners, hem venut dorsals de participació per la cursa.

Els dorsals els hem confeccionat cadascuna de les persones de classe creant el nostre disseny propi i els hem venut a 1€ o bé la voluntat de cadascú.

La venda de dorsals fins al moment està sent tot un èxit, així que volem agrair a totes aquelles persones que han col·laborat amb nosaltres per fer realitat el nostre projecte i ajudar més que mai a la investigació.

Moltes gràcies! 🌸

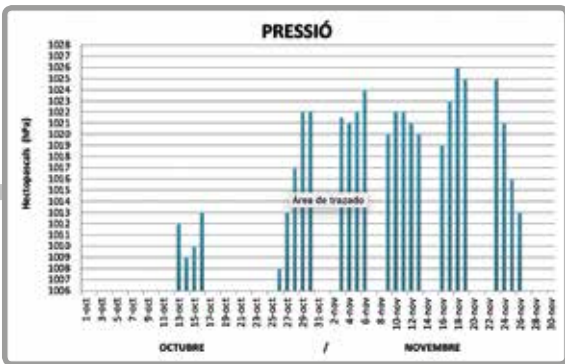
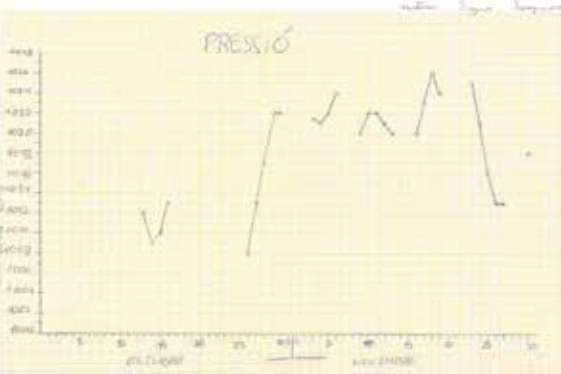
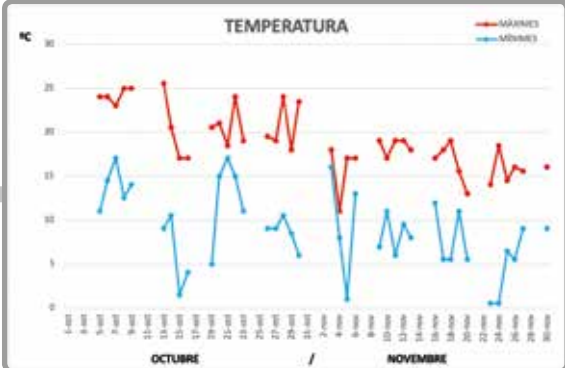
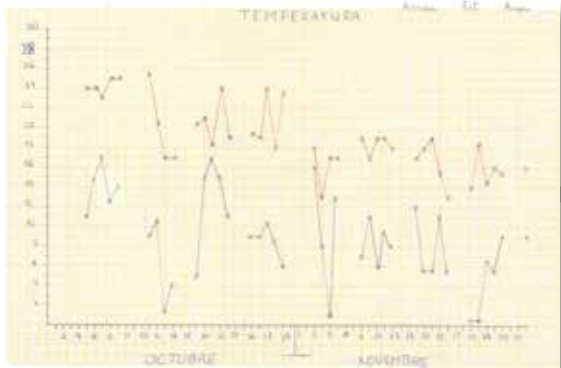
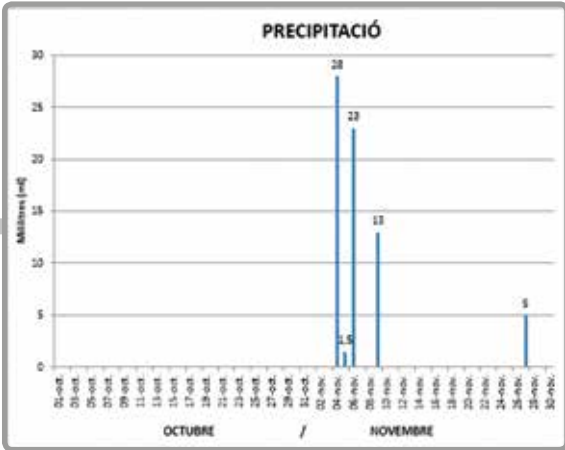
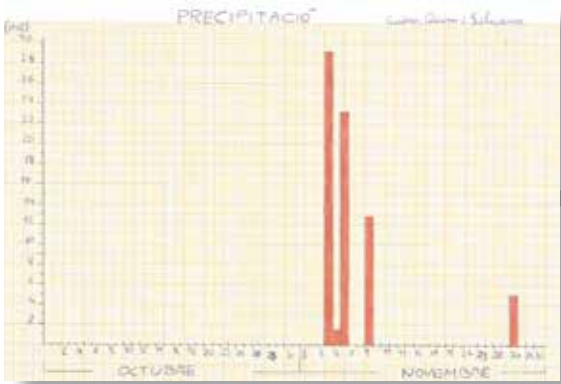
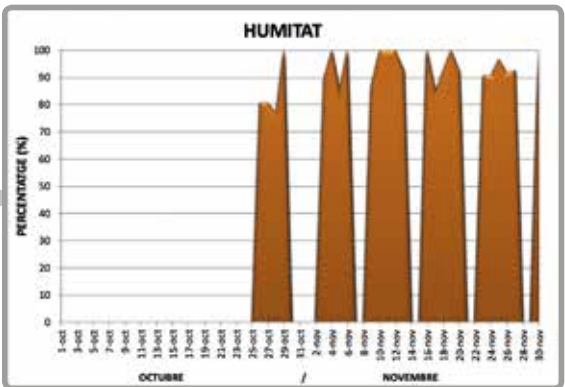
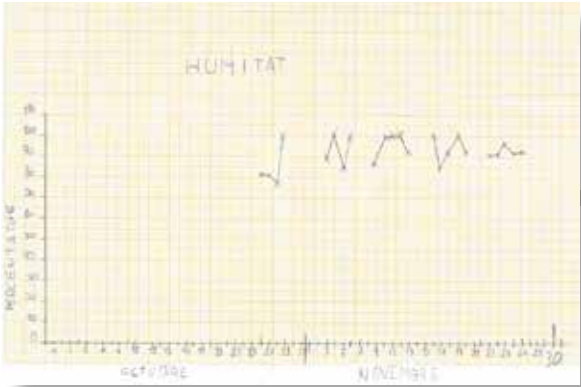
La meteorologia

Aula dels grans

A la classe dels grans, els alumnes de 6è, en Guim i l'Arnau, van cada dia a mirar les dades meteorològiques i ho passen a l'AnoiaMétéo.

Ara a la classe hem començat el projecte de la meteorologia. Per això hem aprofitat les dades dels companys i les convertim en gràfics. Hem fet els gràfics del mes d'octubre i novembre de la pressió, la precipitació, la temperatura i la humitat. Als gràfics hi ha algunes dades en blanc ja que alguns aparells van arribar a mitjans d'octubre

(pressió i humitat) i a més, els caps de setmana ningú ha fet un recull dels resultats. Estem contents de que algunes famílies de Copons s'hagin ofert per fer el control dels caps de setmana a partir dels pròxims mesos. Així tindrem les dades completes de la meteorologia de Copons. 🌸

Informacions de l'associació Horts de Copons

Junta dels Horts de Copons

Ja tenim logo

Aquest estiu es va celebrar un concurs per poder dotar l'entitat d'un logotip. Ja sabem que el nom no fa la cosa però a vegades hi pot ajudar. Vam decidir dotar l'entitat d'un nom més fàcil de recordar i usar. Ens va semblar que "Horts de Copons" feia la feina i aquest va ser el punt de partida pels participants. Hi va haver 7 propostes de participants locals i forans. Les propostes van ser molt diverses i el jurat finalment es va decantar per una opció minimalista però que sembla fàcilment aplicable i que aguantarà bé el pas dels anys. L'autora és Rosa Vilaseca, una dissenyadora d'Igualada. Com que el context COVID-19 aconsellava fer les coses sense reunir massa gent, un grup d'hortolans van preparar una cistella i se li va fer entrega als horts, juntament amb un premi en metàl·lic de 50€.

Tala del llaurer del Molí de Dalt

A l'hivern, el llaurer del molí de dalt destacava molt més que la resta de l'any. Els arbres que l'acompanyaven dins de les restes del molí perdien les fulles i els mesos de fred encara tenia més presència. S'aixecaven set metres d'alçada i sobresortia per damunt de les parets encara dretes del molí. El llaurer havia crescut sobre la volta de pedra que cobria part de l'edificació. Al fer una primera desbrossada, per tal de poder baixar des de l'hort de la Sara cap a la part baixa, vam observar amb més detall com el llaurer, amb dos troncs gruixuts de més de 20 cm de diàmetre, creixia al bell mig de la volta de

pedra que en aquell punt tenia gairebé un metre de gruix; les seves arrels l'estaven esqueixant, provocant esquerdes per on hi passava la mà. Vam informar a l'Ajuntament i amb el seu vistiplau, el passat 22 de febrer es va organitzar un petit equip. Es va fer una tala controlada i es va aprofitar l'acció per desbrossar parcialment l'interior del molí. D'aquesta manera es facilita l'observació de les restes existents i es pot començar a plantejar quines actuacions es poden preveure per tal d'aturar l'actual procés de degradació.

Ja som membres de l'ACATCOR

El passat 17 de desembre, en Assemblea de l'entitat ACATCOR (Associació Catalana de Comunitats de regants) es va aprovar la nostra incorporació a l'entitat. L'objectiu d'ACATCOR consisteix en agrupar totes les comunitats de regants, sindicats de reg, juntes de propietaris, agrupacions de regants, sindicats centrals d'usuaris d'aigües, unions de regants, SAT, col·lectivitats de regants, concessionàries d'aigües de regadiu, etc. de Catalunya amb la finalitat d'aconseguir un estalvi en el seu funcionament i intercanviar idees, projectes i accions que afectin la seva millora i la dels regadius de Catalunya. Les finalitats de l'agrupació són:
—L'estalvi en la gestió de les comunitats aprofitant l'economia d'escala que permet el fet d'estar associats.
—La defensa dels interessos dels associats davant diferents qüestions relacionades amb el regadiu.
—La millora de la transferència de coneixement i informació en temes de distribució eficient de l'aigua de reg, així com temes legals i administratius.
—La representativitat davant d'organismes de l'administració i la societat. 🌱

Mort a les cunetes

Mercè Muns Botinas

El dissabte 26 de setembre de 2020, a les 19h, a la Plaça Ramón Godó de Copons, seguint totes les mesures de seguretat en relació a la covid-19, es va representar l'espectacle Mort a les Cunetes, interpretat per Joan Valentí i amb l'acompanyament musical de Martí Marsal.

Joan Valentí fa tots els personatges de forma magistral, es transforma i ens narra els cinc primers mesos d'ocupació de les tropes franquistes a Súria, la voladura dels ponts, la retirada dels republicans, els tirotejos entre els dos exèrcits, la sortida dels emboscats, que creuen que sense delictes de sang no seran represaliats, tal com ho explicava en un diari la filla d'un dels afusellats dels Fets de Súria. Era el 9 de febrer de 1939 quan un escamot de guàrdies civils van fer pujar a un camió 9 presos que havien emmanillat de dos en dos, i a la carretera de Can Massana els van fer baixar del camió i tal com baixaven els anaven afusellant. Un dels presos, el Josep Nin, que tenia 17 anys i havia estat secretari de l'Ajuntament de Pinós, va poder fugir i explicar els fets. La Teresa Mabras, la Maciana, de Castellolí, tapava amb terra i pedres les restes dels cadàvers que sobresortien a la vora de la carretera.

MORT A LES CUNETES

Un emotiu espectacle basat en la història real de vuit persones que van morir per les seves idees, un homenatge a totes les víctimes de la repressió franquista. L'obra narra la història de "La Fossa de Can Maçana o els Fets de Súria", l'afusellament de vuit republicans civils, que la nit del 9 de febrer de 1939 van ser trets de la presó de Manresa i la fugida d'un novet, Josep Nin, que ho va poder explicar.

Amb els igualadins, l'actor **Joan Valentí** i el músic **Martí Marsal**

Acte Gratuït

DISSABTE 26 DE SETEMBRE
HORA INICI A LES 19:00
Durada 60 minuts. A partir de 8 anys
LLOC: PLAÇA RAMON GODÓ

Per raons de seguretat relacionades amb la Covid-19 es farà amb 20 minuts d'antelació (En cas de pluja: es farà a la Sala Polivalent)

Medures de seguretat Covid-19:
L'afusellament serà breu i respectarà les mesures preventives de seguretat sanitàries. Es sol·licita portar mascarilla. L'organització ha de disposar de les dades personals dels assistents (nom i cognoms i telèfon) amb l'única objecte de facilitar la comunicació en cas de necessitat. Sempre respectant la normativa de protecció de dades vigent.

ORGANITZA: Ajuntament de COPONS **COL·LABORA:** PINÓS

La repressió franquista encara es va estendre a les famílies dels afusellats que, acomiadades de la fàbrica on treballaven, van haver de marxar del poble i passar penes i misèries. És un espectacle que fa reflexionar i posa veu a crims i repressions franquistes que han estat massa temps silenciats i que formen part de la memòria històrica d'aquest país. L'obra té un bon ritme, la música acompanya en moments emotius i configuren un espectacle que no deixa a ningú indiferent. ✨

45a Trobada de Bastoners de Catalunya

Teresa Múnera Pascual

Des del 1976, la Trobada Nacional de Bastoners de Catalunya se celebra anualment de manera ininterrompuda en una localitat del país.

Aquesta trobada és el certamen més important de totes les colles bastoneres. Aquesta vegada s'havia de celebrar a L'Arboç. La pandèmia de la covid-19 no ha pogut acabar amb aquesta llarga tradició de la cultura popular catalana tot i que l'edició d'enguany s'ha adaptat a la situació sanitària actual amb un format descentralitzat però de manera sincronitzada. S'ha plantejat una trobada diferent, en què totes les colles que han volgut participar-hi s'han trobat als seus municipis per fer la ballada. Els Bastoners de Copons hem volgut participar en aquesta especial trobada i ens hem aplegat el dissabte 3 d'octubre a la Plaça dels Bastoners per decidir i assajar uns quants balls. La il·lusió i les ganes de trobar-nos per ballar ens fan oblidar que hem de fer-ho amb la mascareta, però l'ocasió s'ho val i així ho fem. Estem molt satisfets i satisfetes de com ha sortit l'assaig

després de més de mig any parats. Decidim els balls i els enregistrem en un vídeo que enviem a la Coordinadora perquè l'uneixi a la resta de filmacions de les altres colles i en surti una gran ballada encara que en format virtual, que serà penjada a les xarxes socials. Sense por però amb respecte per la situació sanitària actual, hem pogut fer tornar el so del repic dels bastons arreu de Catalunya. ✨

45A TROBADA NACIONAL DE

BALL DE BASTONS

DE CATALUNYA

#somBdB #BdBAraSiempre #TN2020

ORGANITZA: COPONS **COL·LABORA:** arç, Generalitat de Catalunya Departament de Cultura, Diputació Tarragona, Ajuntament de L'Arboç

La Dolors de Cal Manset

Teresa Closa Bertran

El dia 1 de setembre ens va deixar la Dolors. El poble de Copons ha quedat orfe d'una persona molt estimada per tothom. Ella sempre contenta i animada malgrat haver tingut una vida amb força entrebancs.

La Dolors tenia paraules per a tots. En aquella casa hi passàvem molta gent. Ella tenia les portes sempre obertes i solucions per a tots. Feia arranjaments de roba, et donava consells

per algun menú que dubtaves, et trencava "el cop d'aire" quan estaves refredat. Si necessitaves disfresses en tenia de totes mides així com també sabates. Sabia donar-te bons consells, encara que alguna vegada també et rondinava, però ho feia perquè espavilessis. D'aquella casa sempre sorties amb bons ànims. Ella estimava i ajudava a tothom.

Sempre a punt per fer el que fos: teatre, disfressar-se, anar al cinema, al teatre, sentir alguna conferència, concert... i no tenia un no per a ningú.

Sempre amb les seves bromes, et senties bé al seu costat, això ho trobarem a faltar.

Jo, personalment, vaig treballar amb ella a l'Empresa Gom, S.A. Allà ens vàrem fer molt amigues i sempre hem continuat aquesta amistat. Quan el meu pare va plegar de l'empresa

NÚRIA PONS TORRENTS

Copunt, S.L. de Copons, vàrem fer companyia nosaltres dues treballant amb banyadors i sempre amb bona harmonia.

Dolors, et trobarem molt a faltar. ✿

Carta a tu, Dolors

Adela Sena Mas

Ja fa uns mesos que ens faltes i porto dies pensant per on començar, però és tan difícil saber com fer-ho quan es parla de tu que em falten els teus consells fins i tot per això. Hi ha tantes coses a dir que les paraules es queden curtes, i tot i tenir tot el temps del món mai acabariem, ja que ens has ensenyat i aportat tant durant aquests anys que no t'ho pots ni imaginar.

Sempre has estat una dona molt forta, des del primer dia fins a l'últim, i allà on siguis sé que ho segueixes sent i ens segueixes transmetent aquesta fortalesa a tots nosaltres, a totes les persones que t'hem estimat i que ho seguim fent. Has sabut enfrontar-te a totes les circumstàncies que t'ha portat la vida, i les has afrontat sempre amb un somriure i alhora ajudant als demés.

El dia que ens vas deixar, al cel hi havia la lluna més brillant que he vist, i des d'ara totes les llunes plenes podem pensar en tu, en que la

ELISENDA MERCADAL SEGURA

seva brillantor és un trosset de la llum que has aportat a les nostres vides. I dic un trosset perquè tu, Dolors, eres tota llum i tota energia. Hi ha persones que a la vida hi aporten llum, i la fan arribar a les persones del seu voltant perquè se sentin segures i estimades, i jo sé amb tota certesa que la teva ha estat la més brillant que ha il·luminat Copons.

Copons sense tu és menys Copons, li falta quelcom especial al qual tots estàvem acostumats. Formes part tant de la seva història com de totes les persones que hi vivim, ja que les portes de Cal Manset sempre han estat obertes de bat a bat per a qui ho necessités, i tots recordarem sempre el que ens has ensenyat i transmès durant aquests anys. Dolors, tu viuràs per sempre dins nostre i en cada racó del poble que ens pugui fer pensar en tu, des de que passem per Cal Manset, com quan pugem a un escenari per fer una obra de teatre i pensem en com el gaudies, o ballem i cantem caramelles, amb les faldilles de flors que en molts casos han estat creacions teves, o fins i tot els dies que portem la camisa mal planxada i dins nostre

et pensarem, dient-nos que així arrugat no s'hi pot anar.

Aquest 2020 ha privat a molta gent de tenir-te, per culpa d'un confinament que mai sabíem quan acabaria, però saps? Jo he estat una afortunada, perquè sempre recordaré les nostres converses de balcó a balcó, els balls amb la Greta al terrat mentre sonava la música de l'avi o els dinars amb els teus fills i nets i netes, que t'estimes i t'estimen tant. Cal Manset sempre seguirà brillant, gràcies al que tu els hi vas transmetre. Penso recordar sempre la xocolata calenta (i sense llet, com a tu t'agradava) que vam fer quan vam poder visitar-nos, i tots i cada un dels moments viscuts a Cal Manset, amb tu, que per sort són tants que no se m'acabaran mai.

Cada racó del poble i de nosaltres porta un trosset de la teva essència i de la teva màgia, ens has ensenyat a estimar i a ser estimats i poques coses tenen més valor que això. Sempre has estat i sempre seràs la llum més brillant que ha il·luminat Copons.

T'estimo. ✿

Dolors Farrés

Jutgessa de pau de Copons

Montserrat Galí Segués

La primera quinzena d'agost vaig telefonar a la Dolors de Cal Manset per demanar-li si volia parlar una estona i fer un escrit pels "Savis" del Camí Ral sobre els jutges de pau. S'hi va avenir i quan ella m'ho indicà vaig anar a passar una tarda amb ella. Parlàrem de diferents temes i entre ells el dels jutjats de pau. Una tarda única, que la guardaré sempre en un raconet del cor. Vàrem fer l'escrit, el vàrem modificar i va quedar llest per publicar-lo. No he volgut modificar res del que vàrem acordar amb ella. Per tant l'escrit té data a la primera setmana d'agost de 2020. La Dolors sempre estava disposada a ajudar-me per a qualsevol aspecte del Camí Ral: buscar objectes per fotografiar, aclarir noms de feines i activitats de les masies, centrar aspectes tractats en els escrits de tradicions. Un gran honor compartir pàgina amb ella. Un petó, Dolors.

Ara que portem tant temps parlant de judicis, fiscals i jutges... he cregut adient dedicar el "Savis" als jutjats de pau: el primer nivell de l'aparell judicial. Com podreu veure van ser creats per separar el poder legislatiu del jurisdiccional, però, de la forma com estan actuant actualment a Espanya, podem posar en dubte que la Justícia "superior" compleixi aquesta separació.

EL JUTJAT DE PAU és un òrgan unipersonal, municipal. Es crea quan no hi ha Jutjat de Primera instància, en pobles de menys de 6000 habitants. És el primer esglaó de la Justícia.

EL JUTGE DE PAU és elegit per l'Ajuntament del municipi. Cal que sigui una persona major d'edat, espanyola, que no tingui cap causa incapacitant ni incompatibilitats, però pot tenir un treball remunerat. La persona és escollida per

la seva trajectòria personal i pel seu tarannà. Es busca un "home bo". No podrà revelar fets o notícies referents a persones físiques o jurídiques dels que hagi tingut coneixement en l'exercici de les seves funcions. Són jutges llecs, és a dir, no necessàriament professionals del dret ni pertanyents a la carrera judicial.

Elecció: Les Corporacions locals trien, a partir de candidats si n'hi ha, una persona i envien la proposta de nomenament al Jutjat d'instrucció de la demarcació judicial a la que pertany el municipi. Aquest ho comunicarà a la Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya que farà el nomenament del Jutge de pau presentat i li facilitarà formació bàsica per exercir el càrrec.

Té competències en l'àmbit civil: Ha de resoldre afers amb quanties petites d'euros i fer actes de conciliació en conflictes quotidians.

Té competències en l'àmbit penal: Ha de fer el registre civil, com a delegat del cap del partit judicial. I també ha de fer d'auxili jurisdiccional mitjançant la gestió d'exhorts (manaments que reben d'altres òrgans judicials).

HISTÒRIA DELS JUTJATS DE PAU

Antigament, els càrrecs judicials s'exercien com a tals per part d'oficis reials o del mateix rei, exercint funcions executives i judicials alhora. Durant la Revolució francesa, el 1790, es crea la institució del jutjat de pau amb l'objectiu d'oferir als ciutadans una justícia propera i eficaç. Aquests primers jutges tenien com a missió principal solucionar petits problemes entre ciutadans referents a la vida quotidiana i amb voluntat conciliadora.

En el cas d'Espanya es va fer el primer pas d'acostar la justícia al poble en la Constitució de 1812 (art. 282) on s'atorga explícitament a l'alcalde del poble la funció de conciliar en demandes civils o injúries, i atendre així mateix les demandes que poguessin haver-hi. Veiem doncs que les figures executiva i judicial no es deslligaren. L'any 1834 s'esmenta que la figura del jutge de pau hauria d'acompanyar-se de dos "homes bons" nomenats per cada part en els casos de demandes. En aquests anys, però, el jutge de pau continua recaient en l'alcalde i/o en els tinents d'alcalde. D'aquesta manera arribem a l'any 1855 amb la Llei d'Enjutzament Civil del 5 d'octubre, en la qual s'especifica la separació de funcions, deixant la funció judicial i l'executiva en mans diferents.

La llei marcarà que a tots els pobles que hi hagués ajuntament hi hauria d'haver jutjat de pau i que les atribucions dels jutges serien les de coneixement de judicis verbals menors i la celebració d'actes de conciliació. L'any 1870 es dona nova legislació que regula els jutges de pau, la Llei orgànica de la justícia de 15 de

setembre, la qual els configura com a jutges municipals. El jutjat de pau es va originar com un intent d'acostar la justícia al poble però sense deslligar-la del seu control per part del poder judicial.

ALGUNES DADES DE CATALUNYA

L'any 2007 hi havia a Catalunya 897 Jutjats de pau. El 40% de la població catalana està servida per jutges de pau.

Durant el 2018 es van gestionar 656.380 actuacions en els jutjats de pau. Les activitats judicials són recollides a través de l'EACAT i les de registre civil es recullen en el INFOREG.

DOLORS FARRÉS CAMPS: JUTGESSA DE PAU

La nostra jutgessa de pau a Copons és la Sra. Dolors Farrés Camps. Estic ben segura que va ser triada per la seva forma de ser oberta, emprenedora, sincera, compromesa... "una dona bona" i posaria la mà al foc que qualsevol persona que passi un temps a Copons la coneix sobradament. Ella és la nostra sàvia d'aquest Camí Ral. Sàvia en justícia de pau! Ja fa temps que exerceix aquesta funció i per sort, com ella ens explica, no ha hagut de fer actuacions difícils. Copons és un bon poble, un poble bo. 🌸

I tu què ens recomanes?

Montserrat Serra Piñón

Cristina Tomàs Vidal

Un llibre per llegir: "L'avi de 100 anys que es va escapar per la finestra". La història és tan absurda que hi ha moments que no pots parar de riure.

Una pel·lícula per passar-s'ho bé: En general m'agraden les pel·lícules on la música hi és protagonista. Una de les últimes que he vist, "Bohemian Rhapsody", la recomano a tothom.

Música per escoltar: M'agrada tot tipus de música, però si n'he de triar una per escoltar amb tranquil·litat, Frank Sinatra. La seva veu i les melodies de les seves cançons em transporten a un altre món.

Un viatge per recordar: Egipte em va captivar. Allà vaig adonar-me de la grandesa de la humanitat.

Un viatge pendent: Viatjar a Nova York amb la família, crec que és una ciutat per anar-hi almenys un cop a la vida.

Un hobby per desconnectar: En la meua època d'estudiant ballava molt. Ara el que més m'ajuda a desconnectar és anar a la piscina a nedar.

Un plat per assaborir: L'escudella que mengem el dia de Nadal amb tota la família.

El teu racó preferit de Copons: El camí que porta a la Font del Freixe, m'encanta l'olor de molsa i de boix que s'hi respira. 🌸

Jordi Saumell Gassó

Un llibre per llegir: La veritat és que soc molt bibliòfil i des de petit sempre m'ha agradat comprar llibres, tot i que més aviat llibres tècnics i de consulta que no pas llibres de ficció. No lleigeixo massa novel·les, però una que em va agradar molt quan tenia aproximadament uns 16 anys és "La punyalada", de Marià Vayreda. És una obra una mica pesada de llegir, ja que és molt descriptiva i realista, però la seva ambientació a l'alta Garrotxa, el final de les guerres carlistes i la història d'amor que l'entrellaça em van captivar!

Una pel·lícula per passar-ho bé: Soc molt fan del gènere de terror, però també hi ha algunes pel·lícules de comèdia que m'agraden molt: "Wayne's World", "Los Visitantes"... Tot i que potser la meua preferida és "L'arxiu Cors" (Alain Berbérian, 2004), que en clau d'humor afronta el conflicte nacionalista a Còrsega.

Música per escoltar: Si parles amb qualsevol dels meus amics, et diran que m'agrada poc la música! Però tinc molt clar els grups que m'han marcat la joventut: dels Països Catalans, sens dubte els "Inadaptats" de Vilafranca del Penedès, i a nivell internacional, Kortatu / Negu Gorriak / Fermín Muguruza. Música revolucionària i amb missatge!

Un viatge per recordar: Normalment no viatgem massa lluny amb l'Helena, sobretot Europa, i normalment quan triem una destinació nova ens impressiona molt el primer cop que hi anem. Però si em fessis triar, triaria el nostre primer viatge a l'illa de Sardenya, el gener de 2005. Me'n vaig enamorar i aquesta passió encara continua avui en dia!

Un viatge pendent: Aquesta resposta la tinc ben clara: l'illa de Creta, a Grècia. M'apassionen les illes

amb caràcter propi i història i Creta n'és el millor exemple, amb la civilització Minoica, el mil·lenari palau de Knossos i tantes altres coses per visitar!

Un hobby per desconnectar: Buff, aquesta és difícil de respondre perquè he tingut mil aficions. Des de petit sempre m'ha agradat anar canviant de hobbies i quasi mai m'he centrat massa temps en un: l'imperi romà o l'observació d'ocells quan tenia 10-12 anys, el bàsquet i la bici de muntanya, col·leccionar de tot (segells, postals, paquets de tabac)... Potser l'única afició permanent és la passió per tot el que tingui a veure amb l'illa de Sardenya, que sempre creix més i més! L'hort és la meua altra gran passió i potser el lloc on desconnecto més quan estic estressat per la feina d'oficina...

Un plat per assaborir: Em faràs triar? Ostres, de petit era un gran llepafils, una cosa exagerada que no va canviar quasi fins als 25-30 anys... Ara sóc un gourmet, tot m'agrada i sempre menjaria! Avui en dia potser et diria que el meu plat preferit és cigrons amb espinacs i botifarra negra, evidentment sempre amb productes de qualitat i de proximitat.

El teu racó preferit de Copons: Una altra elecció difícil! Quan has voltat per gairebé tots els racons del poble a peu i en bici descobreixes la bellesa que té Copons, és un lloc increïble. Possiblement el meu racó preferit és la zona de Viladases, les rodalies de ca l'Arnau, cal Maure i cal Carreras, que trobo preciosos, amb tots els marges, masies, fonts, els camins que marxen en totes direccions, la natura... A banda d'això, em porta molts records de quan de petit hi anava a peu amb el meu avi, que durant dècades hi portava un bon munt d'ametllers. Recordo que no li podia seguir el pas de tan ràpid com anava, tot i que ell ja tenia gairebé 70 anys! 🌸

Ens parla la Sra. Dolors Farrés Camps

L'any 2004, sent alcalde de Copons en Jordi Bertran, aquest em va demanar de fer de Jutge de Pau del poble. Al principi vaig pensar: —Quin enredol!...— Però al final, com que n'hi ha d'haver un a cada poble i un o altre ho ha de fer, vaig dir que sí.

L'Ajuntament va presentar la meua proposta al Jutjat d'Instrucció d'Igualada i d'allà ho van enviar a la Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. Van fer el nomenament i em van donar un carnet. En aquell temps l'administrativa de l'Ajuntament era la M. Gràcia Carreras, que també havia de fer de secretària del Jutjat de Pau. Totes dues vàrem anar a diferents llocs per aprendre en què consistia aquesta funció. Posteriorment, quan hi ha normatives o aspectes nous a tenir en compte, ens ho envien des del Jutjat d'Igualada.

Les tasques que ha de fer el jutge de pau són de registre civil i de conciliació.

Com a registre hi ha fer la paperassa de casaments, divorcis, naixements i defuncions. Fer el registre de votacions en les eleccions, que, un cop acaben, he de portar al jutjat d'Igualada. I també, si hi ha un accident, cal aixecar acte.

Com a actes de conciliació cal resoldre denúncies orals entre dos parts, discrepàncies entre veïns, comunicar les mesures per impagaments o la retirada de carnet de conduir... d'aquestes coses se'n cuida el Jutjat de Pau.

M'he trobat amb pocs conflictes. Al principi de tenir el càrrec vaig tenir algun cas i vaig haver de fer els actes de conciliació. Últimament no n'he fet cap. Passa que si no hi ha denúncia no es pot intervenir. Cal ser discret. Cal que et reclamin la intervenció. Si no fan el pas de demanar ajuda per solucionar un conflicte no m'hi puc pas ficar. Si es fan denúncies en ferm he d'intervenir.

Actualment està tot informatitzat i això facilita la paperassa. L'Albert Rica, el secretari actual de l'ajuntament, que és també el secretari del Jutjat de Pau, ho té tot informatitzat, m'informa del que hi ha, jo ho signo, faig casaments, i el que calgui.

L'any passat va fer quinze anys que tinc la funció de Jutgessa de Pau i "L'Associació Catalana en Pro de la Justícia" em va donar una medalla. 🌸

Resum de fets, activitats i actes de juliol a desembre de 2020

JULIOL

- 02 Finalitza el plaç d'entrega d'obres pel Concurs de Logotip de l'Associació per la conservació del reg i els horts de Copons
- 10 Obertura de les Piscines Municipals
- 25 Confifest: Concert del grup de pop-rock "Tremenda Farra" a la plaça Ramon Godó
- 26 Missa de celebració dels 10 anys de la inauguració de l'alberg-restaurant Sant Jaume de Jorba, presidida pel Sr. Bisbe, a l'església de Santa Maria de Copons

AGOST

- 01 Confifest: Monòleg de l'humorista Edu Mutante a la plaça Ramon Godó
- 08 Confifest: Concert d'havaneres amb "Som de l'Havana" a la Piscina
- 09 Confifest: Espectacle infantil amb Jaume Barri a la Plaça Ramon Godó
- 14 Repic de campanes de Festa Major
- 14 Pregó i concert del grup de pop-rock "Lluna plena" a la plaça Ramon Godó
- 15 Ofici solemne de Festa Major amb benedicció i repartiment d'aigua de Sant Magí. Concert de música catalana i sardanes amb el Quintet de cobla Terres de Marca, a l'església de Santa Maria de Copons
- 15 Confifest: Concert de música per a totes les edats de Q-Sticks amb Francina Cantarell
- 16 Sant Roc
- 16 Confifest: Espectacle de màgia "Imperfecte" d'Isaac Jurado a la plaça Ramon Godó

SETEMBRE

- 09 Final de temporada de les Piscines Municipals
- 11 Diada
- 13 Inici de les visites guiades "Copons, el poble de les amazones" a càrrec d'Anoia Patrimoni, previstes els segons diumenges de mes a les 11 del matí
- 26 Representació de l'espectacle "Mort a les cunetes" amb els igualadins Joan Valentí i Martí Marsal a la plaça Ramon Godó

OCTUBRE

- 02 Inici de curs de la Big Band Copons
- 03 Els Bastoners de Copons participen a la 45a Trobada Nacional de Bastoners de Catalunya que se celebra de forma descentralitzada amb 50 colles ballant des dels seus municipis
- 03 AFA Escola: Taller "Com acompanyar la sexualitat dels infants" a càrrec d'Anna Salvia, psicòloga, a la sala Polivalent
- 05 Inici de les classes de Microgimnàstica els dilluns i dimecres a la Sala Polivalent

NOVEMBRE

- 06 Taller-xerrada online "Els canvis a l'adolescència" a càrrec de Marta Tordera
- 12 Resolució del 7è Concurs de fotografies de Copons a la web de l'Ajuntament
- 17 Webinar "L'EAVA, 5 anys abordant les situacions de maltractament a les persones grans" organitzat per la Diputació i el Consell Comarcal

DESEMBRE

- 21 Escola: Cursa dels nassos al camp de futbol, oberta a tothom fins al 8 de gener de 2020, recollida de fons per la Marató de TV3
- 21 Escap Room dels pessebres de Copons, visita virtual als pessebres de les cases per Instagram
- 24 Missa del Gall
- 26 El Patge Faruk passa per Copons a recollir les cartes pels reis de l'Orient
- 27 Concert de nades al carrer per escoltar des dels balcons a càrrec de músics de la Big Band Copons
- 28 Campus Esportiu Copons, edició Nadal 2020, els dies 28, 29, 30 i 31

El pit-roig

Jordi Rodellar Fustero

Pit-roig cantant des d'una olivera, Copons

En aquest sisè article sobre els ocells de l'entorn de Copons us parlaré del pit-roig, un ocell que vaig esmentar en el meu primer article sobre la cua-roja fumada com el parent famós d'aquesta. Durant la tardor i l'hivern és quan al pit-roig se'l pot veure en molts dels territoris que la cua-roja fumada conserva durant tot l'any a Copons, pel que he pogut observar, sense entrar massa en conflicte entre ells, tot i que tots dos són ocells extremadament territorials i defensen amb agressivitat el seu territori, especialment d'altres individus de la seva mateixa espècie.

El pit-roig és un ocell menut de la mida d'un pardal comú, 13-14 cm de longitud, pesa entre 16 i 22 grams, d'aspecte rodanxó, cosa que encara es nota més a l'hivern quan estarrufa les plomes per crear una capa d'aire interior que li permet suportar millor les baixes temperatures, cosa que també fan la majoria d'ocells.

El seu nom científic és *Erithacus ruberola*, la segona paraula llatina prové de ruber, que significa vermellós, rogenç i la primera paraula es podria traduir com "el que canvia o muda". Aquesta combinació dona com a resultat: "el que canvia a rogenç". Això és pel fet que els pit-rojos, després d'abandonar el niu, no tenen la gran taca ataronjada del pit tan característica d'aquesta espècie fins que no fan la primera muda i esdevenen adults.

Pertany a l'ordre dels Passeriformes. Com ja vaig explicar a l'anterior article sobre el pardal comú, és l'ordre dels ocells que tenen la forma d'un pardal, però la seva mida pot variar molt. Aquest ordre és al qual pertanyen més espècies d'ocells. A més, és de la família dels Muscicàpids, ocells de mida petita i mitjana, la majoria d'ells insectívors, com la cotxa fumada o també anomenada cua-roja fumada, el rossinyol, els mosqueters, els papamosques... En castellà se l'anomena "petirojo", on torna a aparèixer el color roig, que en realitat és més un color taronja que vermell, com també passa amb les plomes de la cua de la cotxa fumada.

Aquesta gran taca ataronjada que els fa inconfusibles està emmarcada subtilment per una franja grisenc. La resta del plomatge resulta poc vistós, amb un dors i ales d'un marró olivaci i una regió ventral blanquinosa. Els mascles i les femelles són idèntics en el seu plomatge i no es poden distingir. Té un bec petit i precís que li permet alimentar-se sobretot d'invertebrats que viuen per terra, com insectes, en particular els escarabats (coleòpters), aranyes, larves, cucs, formigues, petits caragols... De la tardor a la primavera també consumeix baies i petits fruits. També és adepte a les menjadores, li agraden tots els derivats de la farina, petites llavors, la mantega, inclús petits trossets de carn o patates. No li agraden els grups i acostuma a fer fora altres ocells per alimentar-se en solitari.

El pit-roig habitava en els boscos caducifolis humits d'Europa, però de forma sorprenentment ràpida s'ha acabat adaptant a altres hàbitats, fins i tot creats per l'acció humana: zones de cultiu, horts, grans parcs i jardins,

a més d'altres tipus de boscs com els de coníferes. És sobretot a la tardor i l'hivern quan es deixa veure als pobles i ciutats. Durant la resta d'estacions sol habitar en boscos frescs i humits amb sotabosc molt dens, tot i que hi ha excepcions d'individus que no es mouen dels hàbitats urbans o periurbans. És a l'hivern, quan augmenta molt la seva població a causa de la migració de molts individus provinents del centre i nord d'Europa, quan és més fàcil d'observar-lo movent-se per terra fent saltirons, cercant invertebrats amb un comportament molt confiat i aproximant-se a horts i jardins, sobretot quan es remou la terra i així mirar de trobar invertebrats dels quals s'alimenta.

Aquest simpàtic ocellet té però un costat fosc. Presenta un comportament territorial molt agressiu com ja he avançat abans, sobretot els mascles, que no dubten en atacar d'altres mascles que s'endinsen al seu territori, fins i tot d'altres espècies de mida petita, sense provocació aparent. En certes zones aquests atacs poden representar un 10 % de les morts de pit-roigs adults. Una curiositat és que en època reproductora se'ls ha vist atacar a un drap de color vermell de forma incansable fins a fer-lo caure, segurament per ser d'un color similar a la distintiva taca que presenten altres mascles.

Als voltants de la vila de Copons, sobretot a la tardor i l'hivern, és fàcil escoltar un sorollet com un "tic-tic-tic-tic..." metàl·lic i sec, de forma ràpida amb certes pauses. Aquesta és la vocalització de contacte del pit-roig. Li serveix per avisar a altres exemplars de la seva posició. En canvi, el seu cant és ben diferent i té un marcat caràcter territorial, als mascles els serveix a la primavera per atraure les femelles alhora que pretén dissuadir als mascles rivals. En aquesta època de l'any es poden observar cantant durant hores des de les branques més altes dels boscos, tot reforçant el seu missatge auditiu amb l'exhibició de la marca ataronjada del pit, tot i posar-se en risc per possibles predadors de rapinyaires com l'esperver o l'astor. El seu cant és força complex, molt ric en motius, refilats i trinats aguts que els individus combinen en tons diferents, agrupats en estrofes d'uns tres segons separades per breus silencis, creant melodies molt variades que resulten força agradables. De fet, canta durant tot l'any excepte a l'estiu. Es diu que la seva melodia a l'hivern és més melancòlica comparada amb la de la primavera. S'ha descobert que les femelles també canten, cosa poc freqüent en la majoria de Passeriformes. Una cosa curiosa és que se'l pot sentir cantar fins i tot després de la posta de sol o abans que aquest surti, normalment en l'època de cria. Se'l sol confondre amb el rossinyol, que també canta durant la nit, però aquest durant moltes més hores seguides. A banda, es creu que té una bona visió sense massa llum, ja que fins i tot se l'ha vist caçar insectes de nit.

Durant l'hivern, la femella surt del seu territori de niuada i es desplaça a una zona propera més idònia per trobar aliments en aquesta època de l'any. En canvi, el mascle roman defensant el territori on fan el niu, que sol ser en boscos humits amb molt sotabosc, des del nivell del mar a l'alta muntanya, a vegades en grans parcs. Molts pit-roigs crien lluny d'aquí, al nord i centre d'Europa, però la tardor i l'hivern els venen a passar al sud dels Pirineus. S'ha observat una disminució important la darrera dècada per efectes de l'escalfament global i el canvi climàtic, tot i que també hi ha moviments altitudinals de la muntanya cap a la costa. El període de nidificació comprèn d'abril a agost. La còpula es produeix a partir del desembre. Normalment la femella va a trobar el mascle al seu territori. Fan el niu en forats d'arbres o de murs, tant als boscs com als jardins. Construeixen un niu de forma ovalada a base de molsa, herbes i fulles seques i acaben folrant-lo de plomes. Fa una o dues postes l'any amb cinc o sis ous de color blanc amb taques brunes. Els incuba la femella durant dues setmanes. El mascle porta aliments a la femella, també uns dies després de néixer els polls, ja que fins que no són capaços de regular la seva temperatura corporal per si sols la mare els ha de donar

JORDI RODELLAR FUSTERO

Pit-roig sobre un mur, Copons

escalfor. Posteriorment, ambdós progenitors aportaran menjar als pollets i aquests finalment abandonaran el niu, aproximadament dues setmanes després de néixer. Una curiositat és que el mascle cuida els juvenils de la primera posta inclús durant la segona posta.

Els juvenils tenen un plomatge brunenc amb un pigallat dorsal groguenc i un pit i parts inferiors més clares i d'aspecte clapejat. Passats dos o tres mesos comencen a mudar el plomatge i els comencen a sortir les primeres plomes taronges sota la barbeta. Durant els dos o tres mesos següents, aquestes es van estenent pel pit fins a adoptar l'aparença dels adults.

El pit-roig ha estat un ocell que al llarg de la història no ha passat desapercebut per nosaltres, els humans. És sobretot a les cultures nòrdiques i també d'origen cèltic on li han prestat més atenció. Pels vikings era considerat un ocell de tempesta i a més sagrat per Thor, déu del tro. És però al Regne Unit on se'l té en una major estima, fins i tot se'l van escollir com l'ocell nacional l'any 2015. Allà apareix en moltes felicitacions nadalenques, cosa que es veu que té un origen mariner. Deien que quan un pit-roig s'apropava a una casa volia dir que els seus inquilins rebrien aviat notícies de familiars embarcats en algun vaixell. Als carters anglesos de l'època victoriana, que vestien uniforme de color vermell, se'ls va anomenar col·loquialment "robins", que és el nom d'aquest ocell en anglès, possiblement perquè la creença marinera de les notícies que augura el pit-roig ja estava força estesa. Parlant de "robins"... segur que a molts us sona el famós duet d'herois de ficció, Batman i Robin, on en Robin vesteix un cosset vermell inspirat en el pit-roig que li dona el nom.

A les illes britàniques, el pit-roig se'l considera un amic del jardiner i l'hortolà, ja que com hem comentat s'aproxima quan es remena terra per veure què pot trobar. El mateix fa amb els animals com els senglars o d'altres que remouen el terra per buscar aliments. Tot i això, a l'Europa continental s'han tornat més cautelosos, ja que se'ls va caçar durant anys com a altres petits ocells. En l'actualitat està protegit per les lleis de protecció europees, tot i que encara avui dia s'ha detingut algun indesitjable que en caçava amb trapes. El pit-roig no deixa de ser un altre ocell insectívor beneficiós per l'equilibri mediambiental i que també se'ns apropa als horts, jardins i parcs, i a banda de poder gaudir de la seva encuriosida visita, també de passada podem escoltar el seu bonic i original cant. 🌸

Bibliografia:

- *Ocells de Catalunya, País Valencià i Balears*, Joan Estrada, Francesc Jutglar i Toni Llobet. Lynx, 2010
- *Conèixer els ocells*, Jaume Sañé, Cossetània Edicions

Llocs web consultats:

www.sioc.cat / www.seo.org / ca.wikipedia.org

Conte

El ruixat

Ricard Closa Martínez

Conte premiat al III Concurs de microrelats eròtics de l'APLEC, dins el marc del Mercat de Lletres. Igualada, setembre 2020.

Havia parat de ploure i ara jeien totes dues damunt el llit de la fonda. Nues, suades, encara tremoloses i amb la pell esborronada. Just després de coincidir en la cremor del moment àlgid, delit de lava, tot ardor. Cenyides en una abraçada que les havia fos, alevades per un instant que volien etern. Havent cercat en cada plec de dermis els gemecs amagats, irreprimibles. Deixats fils de saliva per les costures, entre les cuixes, a les natges, sota els pits petits i punteguts, amarats i amb olor d'espígol. Just després d'haver-se tret la roba l'una a l'altra, atardant el gest per fer durar el neguit. Encabat d'asseure's al llit, amb el batec a la gola d'haver corregut, furtives. Amb la complicitat de mirades tímides però intencionades. Quan ella li feu un petó a la comissura dels llavis, resseguint el perfil amb la punta de la llengua. Després que l'altra mossegués el tou de l'orella, per darrere i sense avisar, electritzant-li el clatell. Al portal de la fonda, sota les primeres gotes de pluja. 🌸

Transports

Alguns horaris es poden veure afectats temporalment per la situació de la COVID-19.

ALSA
Telèfon: 902 42 22 42
Web: www.alsa.es

Calaf - Igualada			
Calaf	Copons	Igualada	Barcelona
08:14 h	08:27 h	08:38 h	09:45 h
18:20 h	w18:36 h	18:54 h	20:00 h
Igualada - Calaf			
Barcelona	Igualada	Copons	Calaf
07:30 h	08:27 h	08:48 h	09:01 h
15:00 h	15:57 h	16:18 h	16:31 h

Hispano Igualadina - Monbus
Telèfon: 902 29 29 00
Web: www.igualadina.com

De dilluns a divendres					
Calaf - Igualada					
Calaf	Copons	Igualada C.	Igualada E.		
06:40 h	07:00 h	07:23 h	07:30 h		
13:45 h	14:00 h	14:13 h	14:30 h		
16:00 h	16:15 h		16:35 h		
Igualada - Calaf					
Igualada E.	Igualada H.	Copons	Calaf		
11:15 h		11:32 h	11:42 h		
15:15 h		15:32 h	15:42 h		
18:00 h		18:17 h	18:27 h		
Dissabtes					
Calaf - Igualada					
Calaf	Copons	Igualada C.	Igualada E.		
8:00 h	8:15 h	8:33 h	8:35 h		
15:15 h	15:27 h	15:38 h	15:40 h		
Igualada - Calaf					
Igualada C.	Igualada E.	Av. Barcelona	Igualada H	Copons	Calaf
12:00 h	12:10 h	12:12 h	12:14 h	12:27 h	12:37 h
	18:45 h			19:15 h	19:30 h

Taxis
Parades a Igualada: Passeig Verdaguer, s/n
Servei Taxi 24 hores: Carles Queralto, Tel. 670 296 675

Horari atenció públic ajuntament
amb cita prèvia
de dilluns a divendres de 9 h. a 13 h.
dijous tancat

www.copons.cat

Menú migdia
Servei de menú diari

L'Ajuntament de Copons inicia el servei de menú migdia per a qualsevol persona resident al poble. Aquest servei està pensat, principalment, per a les persones amb la seva autonomia limitada, encara que tothom pot fer-ne ús.
Per més informació dirigir-se a l'ajuntament.

Telèfons d'interès

Ajuntament de Copons	93 809 00 00
info@copons.cat	
Consultori Mèdic	93 809 01 50
Assistentia Social	93 809 08 80
Àrea Sanitària Rural	93 805 38 18
Associació Defensa Forestal	93 809 00 00
Bombers (emergències)	112
Ambulàncies i Emergències Mèdiques	112
Mossos d'Esquadra (emergències trànsit)	112
Mossos d'Esquadra (Igualada)	93 875 98 40
Protecció Civil Igualada	93 803 12 34
Repsol Butano	93 803 15 17
Avaries gas	900 55 50 00
Fecsa	902 702 115
Aigües de Rigat	93 803 14 83
Telefònica Avaries	1002
Antena col·lectiva	93 805 30 94
Correus	93 869 85 94
Oficina Consorci Turisme Alta Anoia	93 868 03 66
Escola	93 809 01 42
Bàscula pública	647 36 42 76
Bibliobús Montserrat	616 98 83 52
b.Montserrat@diba.es	

Col·labora amb Camí Ral: Fotografies, opinió, retalls d'història, actualitat, esports...
Termini de recepció d'escrits pel Camí Ral d'estiu: 20 de juny.
Termini de recepció d'escrits pel Camí Ral d'hivern: 30 de novembre.
Ens ho pots enviar per correu electrònic:
camiral@copons.cat

- Codi editorial**
1. Camí Ral és una revista que edita l'Ajuntament de Copons i la posa al servei de les entitats i ciutadania.
 2. Camí Ral és un canal transmissor de l'actualitat del municipi, però també una eina de recuperació de la memòria oral i la història del municipi.
 3. Els continguts de l'edició els decideix el Consell Editorial.
 4. Les seccions, les mides i característiques dels articles formen part de les competències del Consell Editorial.
 5. La revista compta amb un nodrit equip de col·laboradors coordinat pel Consell Editorial. Els articles i imatges s'elaboren i s'aporten de forma altruista.
 6. El contingut de les notícies d'actualitat l'assumeix el Consell Editorial i el propi Ajuntament, en condició d'editor. Pel que fa a entrevistes, reportatges, articles d'opinió o altres notícies, la responsabilitat, en primera instància, serà sempre de la persona que ho signi.
 7. Qualsevol lector que detecti algun error en la publicació podrà exercir el dret a rèplica, aplicant un criteri de proporcionalitat d'acord amb la llei.
 8. El contingut dels articles sempre haurà de ser respectuós amb les persones, les entitats i les institucions. En cas contrari, no es publicarà.

CEDIDES PER JAUME CLOSA SERRA

Copons, principis dels anys 70